บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณนาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และพฤติกรรมการตรวจมะเร็งปากมดลูก รวมทั้งแหล่งความรู้ที่ได้รับ กลุ่มตัวอย่างคือ สตรีที่ตั้งใจมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก ณ ห้องตรวจนรีเวชศึกศรีพัฒน์ ชั้น 5 โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ระหว่างเดือนมิถุนายน - สิงหาคม พ.ศ. 2542 จำนวน 510 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ตรวจสอบความคงที่ภายในของแบบทดสอบความรู้ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบัช (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.876 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีความรู้เกี่ยวกับมะเร็งปากมดลูกอยู่ในระดับดีร้อยละ 28.4 ระดับปานกลางร้อยละ 52.4 และระดับน้อยร้อยละ 19.2 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.4 (ร้อยละ 65.6 ของคะแนนเต็ม) ในแง่ของพฤติกรรมการตรวจมะเร็งปากมดลูก ร้อยละ 10.4 ตรวจเป็นครั้งแรก ร้อยละ 89.6 เคยตรวจมาก่อน โดยมีอายุเมื่อตรวจมะเร็งปากมดลูกครั้งแรกน้อยกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.3 รองลงมาอายุ 30 - 34 ปี ร้อยละ 21.6 เหตุผลในการตรวจมะเร็งปากมดลูกครั้งแรกเป็นการนัดตรวจหลังคลอด และกลัวการเป็นมะเร็งปากมดลูก คิดเป็นร้อยละ 43.1 และ 39.2 ตามลำดับ ด้านความสม่ำเสมอในการตรวจพบว่า ตรวจติดต่อกัน 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.7 ส่วนเหตุผลที่ไม่ได้ตรวจทุกปี หรือเพิ่งตรวจครั้งแรกมีเหตุผลหลักๆ คือ ไม่มีอาการ ไม่มีเวลา คิดว่าตัวเองไม่น่าจะเป็นมะเร็งฯ มีปัญหาด้านการเงิน และอายแพทย์ พยาบาล สำหรับเหตุผลในการตรวจครั้งนี้ส่วนใหญ่กลัวการเป็นมะเร็งปากมดลูกร้อยละ 61.0 รองลงมาเป็นการตรวจมะเร็งประจำปี ร้อยละ 41.8 เหตุผลที่มาตรวจที่โรงพยาบาลมหาราชส่วนใหญ่ศรัทธาในโรงพยาบาลและแพทย์ผู้รักษา ร้อยละ 71.4 รองลงมามีเหตุผลว่าบริการดี ราคาถูก ร้อยละ 45.5 ด้านสถานที่ พบว่าเคยตรวจที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ร้อยละ 61.3 แหล่งความรู้เกี่ยวกับมะเร็งปากมดลูกพบว่าร้อยละ 89.3 เคยได้รับข่าวสารเรื่องโรคมะเร็งปากมดลูก โดยส่วนใหญ่ได้รับจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ประจำสถานีอนามัยมากที่สุด ร้อยละ 53.6 รองลงมาได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 49.0 จากโทรทัศน์ ร้อยละ 40.0 มีผู้ที่รู้จักคนที่ป่วยเป็นมะเร็งปากมดลูก ร้อยละ 54.9

ข้อมูลเกี่ยวกับความชุกของปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดมะเร็งปากมดลูก พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีเพศสัมพันธ์เมื่ออายุ 18 ปี หรือน้อยกว่า คิดเป็น ร้อยละ 26.7 ตั้งครรภ์มากกว่า 5 ครั้ง มีเพียง ร้อยละ 4.7 ตั้งครรภ์เมื่ออายุ 15 - 18 ปี มีร้อยละ 11.5 การใช้ยาเม็ดหรือยาฉีดคุมกำเนิด ส่วนใหญ่เคยใช้ ร้อยละ 85.6 และในจำนวนนี้มีผู้ใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 30.7 การใช้ยาฉีดคุมกำเนิด 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 53.3 บุคคลในครอบครัวหรือญาติเคยเป็นมะเร็งปากมดลูก ร้อยละ 9.0 เคยมีอาการคันอวัยวะสืบพันธุ์ ร้อยละ 54.9 และมีการอักเสบ ตกขาวมีกลิ่นเหม็นร้อยละ 41.4 สำหรับปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสามีพบว่า มีสามีสูบบุหรี่ ร้อยละ 36.5 เคยสูบ ร้อยละ 20.8 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของสามี มีตอบว่าเคยเป็น ร้อยละ 12.0 มีเพศสัมพันธ์นอกสมรส ร้อยละ 12.2 ส่วนอีกร้อยละ 42.8 ตอบว่าไม่แน่ใจหรือไม่ทราบ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ผลจากการศึกษานี้ ผู้วิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการให้บริการ และปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้สตรีเห็นความสำคัญของการตรวจมะเร็งปากมดลูกมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การลดอุบัติการณ์ของมะเร็งปากมดลูก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Abstract

The objectives of this descriptive research were to investigate knowledge and behaviour in cervical cancer screening test including resources of information about cervical cancer. 510 cases were drawn from women under gone to gynecological investigation room, out patient department Maharaj Nakorn Chiangmai Hospital, during June to August 1999. Data were collected by questionaire. The internal reliability of the knowledge test was at .876 (Cronbach Alpha .876). SPSS Program was applied to analyze for mean, standard deviation, median and percent proportion. The age range of the study populations were 35 - 39 years with the average age of 39.7 years (76.3%). Ninety one percent were maried status with 68% of primary school level of education. Their occupations were 28.4% as housewife and 23.3% as employee.

The results of the study revealed that the knowledge level concerning the cervical cancer of the samples were in good, medium and low level as 28.4, 52.4 and 19.2% respectively. Their behavior involving in cervical cancer screening were 89.6% as (pre-test) group with Pap smeer, 10.4% as first-time test group and 23.3% have their first-time test at below 25 years of age. The reason for their cervical cancer test were 43.1% as an appointment after delivery, 39.2% as afraid of cancer and 44.7% have their tests for successive 3 years. No abnormal symptones, busy, financial problem and emborrassment were also their reasons for unsuccessively investigation. Sixty one percent of the samples had their own reasons for the cervical cancer test as afraid of cancer and 41.8% as annual investigation. The percent that they came to this hospital due to theirs trust in the hospital and physician, good service and inexpensive were 71.4 , 61.3 and 45.5 respectively. They also had received the cervical cancer informations for 89.3%. Three major resources were 53.6% from public health authorities, 49.0% from neighborhood and 49% from television. 54.9% had known the cervical cancer patient. The Regarding to the prevalence of risk factors of cervical cancer were 85.6% from contraceptive pills and injection. Using pills for more than 10 years as 30.7% and injections as 53.3%. The history of sexual organ itching was 54.9% and 41.4% as bacterial infections. They have their sexual intercourse and pregnant at the age below than 18 years as 26.7% and 11.5% respectively. Nine percent of the study populations had their family relatives with cancer and had more than 5 pregnancies as 4.7%. The risk factors concerning their husbands were ex-smoker and

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

smoker as 20.8 and 36.5%. Their husbands had sexual venereal diseases and unfaithful sexual intercourse as 12% and 12.2% respectively.

The results indicated that trends of this study should be applied to improve, cervical cancer screening service in this hospital. The importance of cervical cancer investigation must be emphasized for the depletion in evidence of cancer.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved